

КОНВЕНЦИЯ за статута на лицата без гражданство, приета в Ню Йорк на 28 септември 1954 г.

Обн. - ДВ, бр. 60 от 07.08.2012 г., в сила от 20.06.2012 г.

Ратифицирана със закон, приет от 41-ото Народно събрание на 25 януари 2012 г., с резерви по чл. 7, параграф 2, чл. 21, 23, чл. 24, параграф 1, буква „б“, параграф 2 и параграф 3, чл. 27, 28 и 31 - ДВ, бр. 11 от 2012 г.

Издадена от министъра на правосъдието

ПРЕАМБЮЛ

Високодоговарящите се страни,

Имайки предвид, че Уставът на Организацията на обединените нации и Всеобщата декларация за правата на човека, приета от Общото събрание на ООН на 10 декември 1948 г., утвърдиха принципа, според който всички хора се ползват от основни човешки права и свободи без дискриминация,

Имайки предвид, че ООН е проявявала нееднократно своята дълбока загриженост за съдбата на лицата без гражданство и е полагала усилия, за да осигури на лицата без гражданство възможно най-широко ползване на посочените основни права и свободи,

Имайки предвид, че само лицата без гражданство, които са също и бежанци, попадат под действието на Конвенцията за статута на бежанците от 28 юли 1951 г. и че има много лица без гражданство, които не попадат под тази Конвенция,

Считайки, че е желателно да уреди и подобри статута на лицата без гражданство чрез сключването на международно споразумение,
се споразумяха за следното:

Част I ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ Член 1

Определение на понятието „лице без гражданство“

1. За целите на тази Конвенция понятието „лице без гражданство“ означава лице, което не се разглежда като гражданин от нито една държава в съответствие с нейното законодателство.

2. Разпоредбите на тази Конвенция не се прилагат по отношение на:

i) лица, които в момента получават от други органи или организации на ООН, с изключение на Върховния комисар за бежанците, защита или помощ, за времето, през което получават такава помощ;

ii) лица, по отношение на които компетентните органи на страната, в която те пребивават, признават правата и задълженията, свързани с гражданството на тази страна;

iii) лица, за които има сериозни основания да се предполага, че:

а) са извършили престъпление против мира, военно престъпление или престъпление против човечеството така, както са определени в международните документи, съставени с цел да се санкционират тези престъпления;

б) са извършили тежко неполитическо престъпление извън страната, където пребивават, преди да бъдат допуснати в тази страна;

в) са виновни за извършването на действия, противоречащи на целите и принципите на ООН.

Член 2 Общи задължения

Всяко лице без гражданство има задължения по отношение на страната, в която се намира, по силата на което то е длъжно в частност да се подчинява на законите и

правилниците, а също така на мерките, предприемани за поддържане на обществения ред.

Член 3

Недопускане на дискриминация

Договарящите се държави се задължават да прилагат разпоредбите на тази Конвенция по отношение на лицата без гражданство, без да провеждат каквато и да било дискриминация във връзка с тяхната раса, религия или родна страна.

Член 4

Религиозни убеждения

Договарящите се държави поемат задължението да се отнасят към лицата без гражданство, намиращи се на тяхна територия, по същия начин както към своите граждани във връзка със свободата да изповядват своята религия и свободата да дават религиозно образование на децата си.

Член 5

Права, предоставени независимо от тази Конвенция

Нищо в тази Конвенция не накърнява правата и преимуществата, предоставени от някоя договаряща се държава на лицата без гражданство независимо от тази Конвенция.

Член 6

Изразът „при същите обстоятелства“

За целите на Конвенцията изразът „при същите обстоятелства“ означава, че лицето без гражданство е длъжно да отговаря на всички изисквания (включително и изискванията относно срока и условията за временно и постоянно местопребиваване), на които конкретното лице би трябвало да отговаря, за да се ползва от въпросното право, ако не е лице без гражданство, с изключение на изискванията, на които едно лице без гражданство не може да отговаря поради тяхното естество.

Член 7

Освобождаване от принципа на взаимност

1. С изключение на случаите, когато по силата на тази Конвенция на лицата без гражданство се предоставя по-благоприятно правно положение, договарящите се държави се задължават да се отнасят към тях както обикновено към чужденците.

2. След като са живели в продължение на три години на територията на договарящите се държави, всички лица без гражданство се освобождават от изискването за взаимност, установено по законодателен път.

3. Всяка от договарящите се държави се задължава да продължи да предоставя на лицата без гражданство правата и преимуществата, на които те без наличието на взаимност са имали право в деня на влизането в сила на тази Конвенция за тази държава.

4. Договарящите се държави поемат задължението да разгледат благосклонно възможността да предоставят на лицата без гражданство, без да има реципрочност, права и преимущества освен тези, на които те имат право съгласно точки 2 и 3, а също така възможността да изключат от изискването за взаимност лицата без гражданство, които не отговарят на условията, предвидени в точки 2 и 3.

5. Разпоредбите на точки 2 и 3 се прилагат както към правата и преимуществата, посочени в членове 13, 18, 19, 21 и 22 на тази Конвенция, така и към правата и преимуществата, които не са предвидени в нея.

Член 8

Освобождаване от изключителни мерки

Изключителните мерки, които могат да бъдат приложени по отношение на личността, имуществото или интересите на гражданите или бившите граждани на една чужда държава, не се прилагат от договарящите се държави по отношение на лицата без гражданство изключително на основание на това, че те са били граждани на въпросната чужда държава. Договарящите се държави, чието законодателство не допуска прилагането на общия принцип, изложен в този член, се задължават да освобождават лицата без гражданство от такива мерки в съответните случаи.

Член 9

Временни мерки

Нищо в тази конвенция не лишава договарящата се държава от правото по време на война или при наличието на други сериозни и изключителни обстоятелства да предприема временни мерки, които тя счита за необходими в интерес на държавната сигурност, по отношение на конкретно лице, преди договарящата се държава да установи, че това лице действително е лице без гражданство и че по-нататъшното прилагане на такива мерки по отношение на него е в интерес на държавната сигурност.

Член 10

Непрекъснатост на живеене

1. Ако лицето без гражданство е било депортирано по време на Втората световна война и изпратено на територията на една от договарящите се държави и живее там, то времето на такъв принудителен престой се разглежда като време на законно пребиваване на тази територия.

2. Ако лицето без гражданство е било депортирано по време на Втората световна война от територията на една от договарящите се страни и до влизането в сила на тази Конвенция се е върнало там с цел да живее постоянно, то периодът на живеене преди и след такава депортация се разглежда като непрекъснат период във всички случаи, когато се изисква непрекъснато живеене.

Член 11

Лица без гражданство - моряци

Ако лицата без гражданство са лица, нормално служещи в екипажите на кораби, плаващи под знамето на една от договарящите се държави, то тази държава се задължава да се отнася благосклонно към заселването на тези лица на нейна територия и към издаването на документи за пътуване или към временното им допускане на своя територия специално с цел да се облекчи тяхното заселване на територията на друга страна.

Част II

ПРАВЕН СТАТУТ

Член 12

Личен статут

1. Личният статут на лицето без гражданство се определя от закона на страната на неговото постоянно местожителство или ако няма постоянно местожителство, от закона на страната на неговото местопребиваване.

2. Правата, придобити по-рано от лицето без гражданство и свързани с неговия личен статут, и по-специално правата, произтичащи от брака, се уважават от договарящите се държави, след като са изпълнени, ако това е необходимо, формалностите, изисквани от законодателството на тази държава, при условие че въпросното право е такова, което би било признато от законодателството на тази държава, ако това лице не е станало лице без гражданство.

Член 13

Движима и недвижима собственост

По отношение на придобиването на движима и недвижима собственост и на други свързани с това права, а също така по отношение на договорите за наем и другите договори, свързани с движима и недвижима собственост, договарящите се държави ще предоставят на лицата без гражданство възможно най-благоприятно правно положение, но във всеки случай не по-малко благоприятно от това, което обикновено се предоставя при същите обстоятелства на чужденците.

Член 14

Авторски и промишлени права

По отношение на защитата на промишлени права, такива, като: права на изобретение, на чертежи или модели, на търговски марки, на търговски наименования, и защитата на права на литературни, художествени или научни произведения на лицата без гражданство се предоставя същата защита в страната, в която те имат обичайно местожителство, каквато се предоставя на гражданите на тази страна. На територията на всяка друга договаряща се държава на лицата без гражданство се предоставя същата защита, каквато се предоставя на тази територия на гражданите на страната, в която те имат обичайно местожителство.

Член 15

Право на сдружение

По отношение на сдруженията, които не преследват политически и търговски цели, и по отношение на професионалните съюзи договарящите се държави предоставят на лицата без гражданство, живеещи на законно основание на тяхна територия, колкото е възможно по-благоприятно правно положение, но във всеки случай не по-малко благоприятно от това, което обикновено предоставят на чужденците при същите обстоятелства.

Член 16

Право на правораздаване

1. Лицата без гражданство имат свободен достъп до съдилищата на територията на всички договарящи се държави.

2. На територията на договаряща се държава, в която има обичайно местожителство, всяко лице без гражданство се ползва по отношение на въпросите, свързани с правото на правораздаване, от същото правно положение, както и гражданите на тази държава, включително по въпросите, свързани с правната помощ и освобождаване от плащане на съдебните разходи (*cautio judicatum solvi*).

3. В страните, различни от тази, в която лицето без гражданство има обичайно местожителство, по въпросите, посочени в точка 2, на това лице се предоставя същото положение както на гражданин от страната на неговото обичайно местожителство.

Част III

УПРАЖНЯВАНЕ НА ДОХОДОНОСНИ ЗАНЯТИЯ

Член 17

Наемна работа

1. Договарящите се държави предоставят на лицата без гражданство, живеещи на законно основание на тяхна територия, по отношение на тяхното право да се наемат на работа възможно най-благоприятното правно положение, но във всеки случай не по-лошо от това, което обикновено се предоставя на чужденците при същите обстоятелства.

2. Договарящите се държави се отнасят благожелателно към възможността да приравнят правата на всички лица без гражданство да се наемат на работа с правата на гражданите, и в частност на тези лица без гражданство, които са влезли на тяхна

територия по силата на програми за набиране на работна сила или в съответствие с плановете за имиграция.

Член 18

Работа в собствено предприятие

Договарящите се държави предоставят на лицата без гражданство, живеещи на законно основание на тяхна територия, възможно най-благоприятно правно положение, но във всеки случай не по-лошо от това, което обикновено се предоставя на чужденците при същите обстоятелства по отношение на правото да се занимават самостоятелно със селско стопанство, промишленост, занаяти и търговия, а също така да създават търговски и промишлени дружества.

Член 19

Свободни професии

Всяка договаряща се държава предоставя на лицата без гражданство, намиращи се на законно основание на нейна територия и притежаващи дипломи, признати от компетентните власти на тази държава, желаещи да упражняват свободни професии, възможно най-благоприятно правно положение, но във всеки случай не по-лошо от това, което обикновено се предоставя на чужденците при същите обстоятелства.

Част IV

СОЦИАЛНИ ГРИЖИ

Член 20

Разпределяне на продукти чрез данъци

Там, където съществува система на данъци, регулираща общото разпределение на дефицитните продукти, такава система се прилага и по отношение на лицата без гражданство на равно основание с гражданите на съответната държава.

Член 21

Настаняване в жилища

Що се касае до настаняването в жилища, договарящите се държави, доколкото този въпрос е уреден със закони или се контролира от държавните органи, предоставят на лицата без гражданство, живеещи на законно основание на тяхна територия, колкото е възможно по-благоприятно правно положение, но във всеки случай не по-лошо от това, което обикновено се предоставя на чужденците при същите обстоятелства.

Член 22

Образование в държавни учебни заведения

1. По отношение на началното образование договарящите се държави предоставят на лицата без гражданство същото правно положение както на своите граждани.

2. По отношение на другите видове образование в държавни учебни заведения договарящите се държави предоставят на лицата без гражданство колкото е възможно по-благоприятно правно положение, но във всеки случай не по-лошо от това, което обикновено се предоставя на чужденците при същите обстоятелства, и в частност по отношение на достъпа до образование, признаването на чуждестранни учебни свидетелства, дипломи и степени, освобождаване от училищни такси и вземания, предоставянето на стипендии.

Член 23

Държавна помощ

Договарящите се държави предоставят на лицата без гражданство, живеещи на законно основание на тяхна територия, същото правно положение във връзка с държавната помощ както на своите граждани.

Член 24

Трудово законодателство и социална сигурност

1. Договарящите се държави предоставят на лицата без гражданство, живеещи на законно основание на тяхна територия, същото правно положение както на своите граждани по отношение на:

а) работната заплата, включително и семейните помощи, ако тези помощи представляват част от заплатата, продължителността на работния ден, извънредната работа, платения отпуск, ограниченията за надомна работа, минималната работна заплата, чиракуването и стажуването, използването на труда на жени и на подрастващи, използване на преимуществата на колективните договори;

б) социална сигурност (правни разпоредби относно трудовите злополуки, професионалните заболявания, майчинството, болести, инвалидност, старост, смърт, безработица, задължения по отношение на семейството и други случаи, които съгласно националното законодателство се покриват от системата за социално осигуряване) със следните ограничения:

i) може да е предвиден съответен ред за запазване на придобити права или на права, които са в процес на придобиване;

ii) законите или правилниците на страната на пребиваване могат да предвиждат специален ред за получаване на пълна или частична помощ, която се плаща изцяло от държавни фондове, и на помощи, изплащани на лица, които не отговарят на условията, изисквани за получаване на обикновена пенсия.

2. Не влияе на правото на компенсация на лицето без гражданство в случай на смърт, която е резултат от трудова злополука или професионално заболяване, фактът, че бенефициентът пребивава извън територията на договарящата се държава.

3. Договарящите се държави предоставят на лицата без гражданство преимуществата, произтичащи от споразумения, които са сключени или могат да бъдат сключени в бъдеще между тях и касаещи запазването на придобити права и на права, които са в процес на придобиване, по отношение на социалната сигурност, като се спазват само условията, които се прилагат към гражданите на държавите, подписали въпросните споразумения.

4. Договарящите се държави разглеждат благожелателно въпроса за предоставяне на лицата без гражданство, доколкото е възможно, на преимуществата, произтичащи от подобни споразумения в сила между такива договарящи се държави и недоговарящи държави.

Част V

АДМИНИСТРАТИВНИ МЕРКИ

Член 25

Административна помощ

1. Когато ползването на някакво право от лице без гражданство обикновено изисква помощта на административните власти на чужда държава, към които лицето без гражданство не може да се отнесе, договарящата се държава, на чиято територия лицето без гражданство пребивава, взема мерки тази помощ да му бъде оказана от нейните власти.

2. Властите, споменати в точка 1, предоставят или осигуряват под тяхно наблюдение предоставянето на лицата без гражданство на документите или удостоверенията, които обикновено се издават на чужденците от или с посредничеството на властите на държавите, чиито граждани са те.

3. Документите или удостоверенията, издадени по този ред, заменят официалните документи, издавани на чужденците от властите или с посредничеството на властите, чиито граждани са те, и се признават за действителни, докато не се докаже обратното.

4. С изключение на случаите на специални облекчения, предоставяни на бедни лица, за услугите, споменати в този член, може да се иска заплащане, което обаче трябва да бъде умерено и съразмерно със заплащането, което се взема от гражданите на съответната държава за аналогични услуги.

5. Разпоредбите на този член не накръняват разпоредбите на членове 27 и 28.

Член 26

Свобода на придвижване

Всяка договаряща се държава предоставя на лицата без гражданство, живеещи на законно основание на нейна територия, правото да си избират място за пребиваване и да се придвижват свободно в рамките на нейната територия, при условие че спазват правилата, които обикновено се прилагат по отношение на чужденците при същите обстоятелства.

Член 27

Документи за самоличност

Договарящите се държави поемат задължението да издават документи за самоличност на лицата без гражданство, намиращи се на тяхна територия и непритежаващи валидни документи за пътуване.

Член 28

Документи за пътуване

Договарящите се държави се задължават да издават на лицата без гражданство, временно пребиваващи на законно основание на тяхна територия, документи за пътуване извън тяхната територия, освен ако това противоречи на неотложни причини, свързани с държавната сигурност и обществения ред; по отношение на такива документи се прилагат разпоредбите на приложението към тази конвенция. Договарящите се държави могат да издават такива документи за пътуване на всяко друго лице без гражданство, намиращо се на тяхна територия; в частност те разглеждат благосклонно въпроса за издаване на такива документи за пътуване на лица без гражданство, намиращи се на тяхна територия, и които не могат да получат документи за пътуване в страната, където те законно пребивават.

Член 29

Данъци

1. Договарящите се държави се задължават да не облагат лицата без гражданство с мита, такси или данъци от каквото и да е естество, различни или по-високи от тези, с които се облагат или могат да бъдат наложени на техните граждани при подобни обстоятелства.

2. Разпоредбите на предишната точка не изключват прилагането по отношение на лицата без гражданство на законите и правилниците относно вземането на такси за издаване на административни документи на чужденци, в това число и на документи за самоличност.

Член 30

Изнасяне на имущество

1. В съответствие със своите закони и правилници всяка договаряща се държава разрешава на лицата без гражданство да изнесат имуществото, внесено от тях на нейна територия, в друга страна, в която им е било разрешено да се заселят.

2. Всяка договаряща се държава поема задължението да разглежда благосклонно молбите на лица без гражданство за разрешение да изнесат имущество, където и да се

намира то и което им е необходимо за преселване в друга страна, на чиято територия те са допуснати.

Член 31

Експулсиране

1. Договарящите се държави се задължават да не експулсират лица без гражданство, намиращи се на законно основание на тяхна територия, освен по съображения, свързани с държавната сигурност или общественения ред.

2. Експулсирането на такива лица без гражданство става само в изпълнение на съдебни решения. С изключение на случаите, когато неотложни съображения за държавната сигурност налагат друго, на лицата без гражданство се предоставя правото да представят доказателства в свое оправдание, правото да обжалват пред компетентните инстанции и да бъдат представлявани за целта пред тези инстанции или пред лице или лица, специално определени от компетентните инстанции.

3. Договарящите се държави предоставят на такива лица без гражданство разумен срок за получаване на законно разрешение за влизане в друга страна. Договарящите се държави си запазват правото да прилагат в течение на този срок такива вътрешни мерки, каквито сметат за необходими.

Член 32

Натурализация

Доколкото е възможно, договарящите се държави се задължават да облекчават приобщаването и натурализацията на лицата без гражданство. В частност те се задължават да положат всички усилия да ускорят процедурата за натурализиране и да намалят, в рамките на възможното, таксите и разходите, свързани с тази процедура.

Част VI

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Член 33

Информация за националното законодателство

Договарящите се държави изпращат на Генералния секретар на Организацията на обединените нации текстовете на закони и правилници, приети от тях, за да осигурят прилагането на тази Конвенция.

Член 34

Уреждане на споровете

Всички спорове между страни по тази Конвенция относно нейното тълкуване или прилагане, които не могат да бъдат решени по друг път, се предават в Международния съд по искане на една от страните по спора.

Член 35

Подписване, ратифициране и присъединяване

1. Тази Конвенция е открита за подписване в централното седалище на ООН до 31 декември 1955 г.

2. Конвенцията е открита за подписване от името на:

а) всяка държава - членка на ООН;

б) всяка държава, поканена да участва в конференцията на ООН за статута на лицата без гражданство;

в) всяка държава, получила покана от Общото събрание на ООН да подпише или да се присъедини към Конвенцията.

3. Конвенцията подлежи на ратифициране, като ратификационните документи се депозират при Генералния секретар на ООН.

4. Тази Конвенция е открита за присъединяване от държавите, посочени в точка 2 на този член. Присъединяването се извършва чрез депозиране на документ за присъединяване при Генералния секретар на ООН.

Член 36

Териториална клауза

1. Всяка държава може в момента на подписването, ратифицирането или присъединяването към Конвенцията да заяви, че действието на тази Конвенция се разпростира върху всички или някои от териториите, за чиито международни отношения тя носи отговорност. Подобна декларация има действие от деня на влизане в сила на Конвенцията за тази държава.

2. Във всеки следващ момент подобно разпространение на действието на Конвенцията може да бъде обявено чрез уведомление до Генералния секретар на ООН и влиза в сила на деветдесетия ден след получаването на уведомлението от Генералния секретар на ООН или в деня на влизане в сила на Конвенцията по отношение на тази държава, в зависимост от това, коя дата е по-късна.

3. По отношение на териториите, върху които действието на Конвенцията не е разпространено по време на подписването, ратифицирането или присъединяването, всяка заинтересована държава разглежда възможността да предприеме необходимите стъпки с цел да разпространи действието на тази Конвенция върху такива територии, при условие че е получила съгласието на правителствата на тези територии, когато това е необходимо по причини от конституционен характер.

Член 37

Федерална клауза

За федералните или неунитарните държави се прилагат следните разпоредби:

а) по отношение на тези членове на Конвенцията, които попадат под законодателната юрисдикция на федералната законодателна власт, федералното правителство ще има същите задължения като задълженията на страните, които не са федерални държави;

б) по отношение тези членове на Конвенцията, които попадат под законодателната юрисдикция на влизащите в състава на федерацията държави, провинции или кантони, които в съответствие с конституционната система на федерацията не са задължени да вземат законодателни решения, федералното правителство при първа възможност представя на вниманието на съответните власти на държавите, провинциите или кантоните посочените членове, придружени от неговата благоприятна препоръка;

в) федералните държави, страни по тази Конвенция, се задължават по искане на всяка друга договаряща се държава, предадено чрез Генералния секретар на ООН, да представят информация за действащите във федерацията и нейните съставни части закони и практика по отношение на всяка отделна разпоредба на Конвенцията, като покажат степента, в която дадената разпоредба е била приложена със законодателен или друг акт.

Член 38

Резерви

1. По време на подписването, ратифицирането или присъединяването всяка държава може да прави резерви към членовете на Конвенцията с изключение на членове 1, 3, 4, член 16, точка 1 и членове от 33 до 42 включително.

2. Всяка държава, направила резерва в съответствие с точка 1 на този член, може да оттегли по всяко време резервата чрез уведомление до Генералния секретар на ООН.

Член 39

Влизане в сила

1. Тази Конвенция влиза в сила на деветдесетия ден след депозирането на шестия ратификационен документ или документ за присъединяване.

2. За всяка държава, ратифицираща или присъединяваща се към Конвенцията след депозирането на шестия ратификационен документ или документ за присъединяване, Конвенцията влиза в сила на деветдесетия ден от датата на депозиране на ратификационния документ или документа за присъединяване от съответната държава.

Член 40

Денонсиране

1. Всяка договаряща се държава може да денонсира по всяко време тази Конвенция чрез писмено съобщение до Генералния секретар на ООН.

2. Денонсирането влиза в сила за съответната договаряща се държава една година след датата на получаване на съобщението от Генералния секретар на ООН.

3. Всяка държава, направила декларация съгласно член 36, може по всяко време след това чрез уведомление до Генералния секретар на ООН да заяви, че действието на Конвенцията спира да се разпространява по отношение на такава територия една година след получаването на уведомлението от Генералния секретар.

Член 41

Преразглеждане

1. Всяка от договарящите се държави може да поиска по всяко време преразглеждането на тази Конвенция чрез уведомление до Генералния секретар на ООН.

2. Общото събрание препоръчва, ако е необходимо, какви стъпки да бъдат предприети по отношение на такова искане.

Член 42

Информация, изпращана от Генералния секретар на Организацията на обединените нации

Генералният секретар информира всички членове на ООН и държавите, които не са членове на организацията, споменати в член 35, за следното:

а) подписването, ратифицирането и присъединяването към Конвенцията съгласно член 35;

б) декларациите и уведомленията съгласно член 36;

в) резервите и оттеглянето на резерви в съответствие с член 38;

г) датата, на която тази Конвенция влиза в сила в съответствие с член 39;

д) денонсирането и уведомленията съгласно член 40;

е) исканията за преразглеждане в съответствие с член 41.

В уверение на което долуподписаните надлежно упълномощени представители подписаха тази Конвенция от името на своите правителства.

Съставена в Ню Йорк на двадесет и осми септември 1954 г. в един екземпляр, като английският, френският и испанският текст на този екземпляр имат еднаква сила. Този екземпляр се депозира в архивите на ООН, като заверени копия от него се изпращат от Генералния секретар на ООН на всички членове на Организацията и на държавите, които не са членки, посочени в член 35 на тази Конвенция.

ПРИЛОЖЕНИЕ

Параграф 1

1. Документът за пътуване, посочен в чл. 28 от тази Конвенция, указва, че притежателят е лице без гражданство съгласно Конвенцията от 28 септември 1954 г.

2. Документът се изготвя най-малко на два езика, единият от които е английски или френски.

3. Договарящите се държави преценяват, доколко е целесъобразно да приемат приложения тук образец на документ за пътуване.

Параграф 2

Като се спазват разпоредбите на страната на издаването, децата могат да бъдат вписани в документа за пътуване на единия родител или в извънредни случаи - на друго възрастно лице.

Параграф 3

Таксите, които се събират за издаването на документа, не следва да надвишават най-ниския размер, прилаган за националните паспорти.

Параграф 4

С изключение на особени или извънредни случаи документът е валиден за възможно най-голям брой страни.

Параграф 5

Документът е валиден не по-малко от три месеца и не повече от две години.

Параграф 6

1. Подновяването или продължаването на валидността на документа е от компетентността на органа, който го е издал, дотогава, докато притежателят му законно пребивава на територията на този орган и докато не се установи законно да пребивава на друга територия. Издаването на нов документ при същите условия е от компетентността на органа, който е издал предишния документ.

2. Дипломатическите или консулските представители могат да бъдат упълномощени да продължават валидността на документите за пътуване, издадени от техните правителства, за срок не по-дълъг от шест месеца.

3. Договарящите се държави се задължават да разглеждат благосклонно възможността за подновяване или продължаване на валидността на документите за пътуване или за издаване на нови документи на лица без гражданство, които са престанали да пребивават законно на тяхна територия, в случаите, когато тези лица нямат възможност да получат документ за пътуване от страната на тяхното законно пребиваване.

Параграф 7

Договарящите се държави се задължават да признават валидността на документите, издадени в съответствие с чл. 28 от тази Конвенция.

Параграф 8

Компетентните органи на страната, в която желае да отиде лицето без гражданство, трябва да поставят виза на документа, който то притежава, ако са готови да го приемат и ако се изисква виза.

Параграф 9

1. Договарящите се държави се задължават да издават транзитни визи на лицата без гражданство, които са получили визи за територията на крайната дестинация.

2. Издаването на такива визи може да бъде отказано на основания, които биха могли да обосновават отказ на виза на който и да било чужденец.

Параграф 10

Таксите за издаването на изходни, входни и транзитни визи не следва да надвишават най-ниския размер, който се прилага за визите, поставяни на чуждестранните паспорти.

Параграф 11

В случай че лице без гражданство се е установило законно на територията на друга договаряща се държава, отговорността за издаването на нов документ при условията на чл. 28 е на компетентния орган на тази територия, до който лицето без гражданство има право да подаде молба.

Параграф 12

Органът, който издава новия документ, е длъжен да задържи стария документ и да го върне в страната на издаването му, ако в него е указано, че трябва да бъде върнат; в противен случай органът, който издава новия документ, трябва да задържи и анулира стария документ.

Параграф 13

1. Документът за пътуване, издаден в съответствие с чл. 28 от Конвенцията, освен ако не съдържа обратното твърдение, дава право на притежателя да влиза повторно на територията на издаващата държава по всяко време през срока на валидност на документа. Във всеки случай срокът, през който притежателят може да се връща в държавата, издаваща документа, не може да бъде по-малък от три месеца, освен когато държавата, до която възнамерява да пътува лицето без гражданство, не изисква документът за пътуване да предоставя право на повторно влизане.

2. Като се спазват разпоредбите на т. 1, договаряща се държава може да изиска от притежателя на документа да се съобрази с такива формалности, каквито могат да бъдат наложени за излизане от страната или за връщане на нейна територия.

Параграф 14

Като се изключат единствено изискванията на параграф 13, разпоредбите на това приложение по никакъв начин не накърняват законите и подзаконовите нормативни актове, които регулират условията за приемане, транзитно преминаване, пребиваване, установяване и излизане от териториите на договарящите се държави.

Параграф 15

Издаването на документа, както и всичко, вписано в него, не определя или не засяга статута на притежателя и по-специално що се отнася до неговото гражданство.

Параграф 16

Издаването на документа не дава по какъвто и да било начин право на своя притежател на закрила от страна на дипломатическите или консулските представители на страната на издаването, нито дава право на тези представители да предоставят закрила.

ОБРАЗЕЦ НА ДОКУМЕНТ ЗА ПЪТУВАНЕ

Препоръчва се документът да има формата на книжка (около 15 x 10 см), да бъде отпечатан по такъв начин, че изтриванията или поправките с химически или други средства да бъдат лесно откривани, и думите „Конвенция от 28 септември 1954 г.“ да бъдат отпечатани на всяка страница на езика на страната, която го издава.

(Корица на документа)
ДОКУМЕНТ ЗА ПЪТУВАНЕ
(Конвенция от 28 септември 1954 г.)

№

(1)
ДОКУМЕНТ ЗА ПЪТУВАНЕ
(Конвенция от 28 септември 1954 г.)

Този документ изтича на, освен ако валидността му е продължена или подновена.

Фамилно име

Име (имена)

Придружен от дете (деца).

1. Този документ се издава единствено с цел притежателят му да бъде снабден с

документ за пътуване, който може да служи вместо национален паспорт. Той не определя, нито засяга гражданството на притежателя.

2. На притежателя е разрешено да се завърне в [обозначение на страната, чиито органи издават документа] на или до, освен ако по-долу е посочена по-късна дата. [Срокът, през който на притежателя е разрешено да се завърне, не трябва да бъде по-малък от три месеца, освен когато държавата, до която притежателят ще пътува, не изисква документа за пътуване да предоставя право на повторно влизане.]

3. В случай че притежателят се установи в страна, различна от страната на издаване на този документ, и желае да пътува отново, той/тя трябва да подаде молба до компетентните органи на страната на своето пребиваване за издаване на нов документ. [Старият документ за пътуване се задържа от органа, издаващ новия документ, и се връща на органа, който го е издал.][1]

[1]Изречението в скоби може да бъде вписано по желание на правителствата.]

(Този документ съдържа 32 страници без
корицата.)

(2)

Място и дата на раждане

.....

Занятие

Настоящо местоживееене

.....

*Фамилно име (преди брака) и име (имена) на съпругата

.....

*Фамилно име и име (имена) на съпруга

.....

Описание

Ръст

Коса

Цвят на очите

Нос

Форма на лицето

Цвят на кожата

Особени белези

Деца, придружаващи притежателя

Фамилно име	Име (имена)	Място и дата на раждане	Пол
.....
.....
.....
.....

*Ненужното се зачертава.

(Този документ съдържа 32 страници без корицата.)

(3)

Снимка на притежателя и печат на органа, който издава документа

Отпечатащи от пръстите на притежателя (ако се изисква)

Подпис на притежателя

.....

(Този документ съдържа 32 страници без корицата.)

(4)

1. Този документ е валиден за следните страни:

.....
.....
.....
.....

2. Документ или документи, въз основа на които е издаден настоящият документ:

.....
.....
.....

Издаден в

Дата:

Подпис и печат на органа, който издава документа:

Платена такса:

(Този документ съдържа 32 страници без корицата.)

(5)

Продължаване или подновяване на валидността

Платена такса: От

До

Изготвено Дата:

Подпис и печат на органа, който продължава или подновява валидността на документа:

Продължаване или подновяване на валидността

Платена такса: От

До

Изготвено..... Дата:

Подпис и печат на органа, който продължава или подновява валидността на документа:

(Този документ съдържа 32 страници без корицата.)

(6)

Продължаване или подновяване на валидността

Платена такса: От

До

Изготвено..... Дата:

Подпис и печат на органа, който продължава или подновява валидността на
документа:

Продължаване или подновяване на валидността

Платена такса: От

До

Съставено в Дата:

Подпис и печат на органа, който продължава или подновява валидността на
документа:

(Този документ съдържа 32 страници без
корицата.)

(7 – 32)

Визи

Името на притежателя на документа трябва да бъде вписано във всяка виза.

(Този документ съдържа 32 страници без корицата.)